భంగపడిన రాగబంధం

డి. రామలింగం

అద్దెలకిచ్చే రెండో వాటాలోకి విజయలక్ష్మి వాళ్ళు కాపురానికొచ్చిన మొదటిరోజే మహాలక్ష్మమ్మగారు మనిషి అదోలా అయిపోయింది. ఎంతైనా ఇల్లుగలావిడ. అందులోను నిగర్వి అనడానికి వీలులేదు. తన ఇంటి ఆవరణలో తన రాజ్యమే ఏకచ్ఛత్రాధిపత్యంగా కొనసాగాలని అనుకొనే మనిషి. మరి ఇంతకాలమూ అలాగే సాగుతూ వచ్చింది. మొదటి వాటాలో కాపరం ఉంటూవున్న సరళా వాళ్లూ నిజంగా సౌమ్యులనే చెప్పాలి. మహాలక్ష్మమ్మగారికి ఏమాత్రం మనసు నొచ్చకుండా సరిపెట్టుకుపోతున్నారు. వాళ్ళ వైఖరిచూచి ఆమెగారుకూడా పరవాలేదు, మన మెలా చెబితే అలా వుండేవాళ్ళే అనుకొని నిశ్చింతగా ఉంటూవచ్చింది. ఇప్పుడు ఈ విజయలక్ష్మి వాళ్లూ వచ్చిందగ్గర్నుంచి ఆమెగారేదో సుఖావస్థలోనుంచి మేలుకొన్నట్లయింది.

విజయలక్ష్మి ఆ వాటాలోకి ప్రవేశించిన తడవుగా మహాలక్ష్మమ్మగారిని పిలిచింది. ఆమెగారు కూడా కొత్తగా వచ్చింది పిల్ల, ఏం చెబుతుందోననే ఆతుర్దాతో చకచకా వెళ్ళి 'ఏమిటమ్మాయి, పిలిచావా' అని అనునయంగా అడిగింది.

"అవును మామ్మగారూ, ఇదిగో ఈ గుమ్మానికెదురుగావున్న వెదురుగడల కట్టలను తీయించి ఆ మూల వేయించండి" అంది విజయలక్ష్మి.

"ఎందుకమ్మాయి" అని అడిగింది ఇల్లుగలావిడ.

"ఎందుకంటారేమిటీ, ఇలా గుమ్మం ముందుంటే చూడడానికి బాగుండదు. ఇవి తీస్తే ఖాళీగావుండి మనుషులు తిరగడానికి వెసులుబాటుగా వుంటుంది."

"అమ్మాయి, వచ్చేది వేసవికాలం కదూ. పెరటి దొడ్లో పాక వేయించాలని తెప్పించాను. అప్పటినుంచీ ఇక్కడే పడి వున్నవి."

"అయితే ఆ దొడ్లోనే వేయించండి."

"బాగా చెప్పావు. ఏదో ఇంటి ముందైతే కంటికి కన్పిస్తాయని వేయించాను గాని దొడ్లో వేస్తే తెల్లవారేసరికి కనబడతాయా?"

"మామ్మగారూ, మీ కలాంటి భయం ఏమాత్రం వుండనక్కరలేదు. మేమున్న ఇంట్లోకి దొంగలెవరూ రారు"

ఈ సమాధానంతో మహాలక్ష్మమ్మగారు నివ్వెరపోయి తాను ఆ వాటాను వాళ్లకు అద్దెకిచ్చిన పరిస్థితులను గుర్తుకు తెచ్చుకొంది.

విజయలక్ష్మి భర్త రామారావు నిన్న ఉదయమే గేటు దగ్గర నిలబడి అద్దెకేమైనా వాటా దొరుకుతుందా అని అడిగాడు. చూడగా మనిషెంతో మెత్తగా కన్పించాడు. నిజంగా అతను అలాంటివాడే. ఏదో కుదురుబాటుగా వేధించకుండా వుంటారనే నమ్మకంతో తాను ఈ వాటా అతనికి చూపింది. అతనూ అద్దె బేరమాడకుండానే ఒప్పుకొని వెళ్ళాడు. ఇవాళే ఇంట్లో ప్రవేశించారు. ఇప్పుడాయనగారి భార్యామణి సంగతి చూస్తే ఇలా వుంది. ఐనా వెంటనే ఎలా వైరం పెట్టుకుంటుందీ; అందుకనే అన్నారు దిగితే కాని లోతు తెలీదని. ఆ అమ్మాయితో ఇంకా వాదం పెంచడం ఇష్టం లేక "సరేలే అమ్మాయి, రేపో ఎల్లుండో తీయిస్తాలే" అంది సమాధాన పూర్వకంగా.

విజయలక్ష్మి ఇక మాట్లాడలేదు. మహాలక్ష్మమ్మగారు ఇంట్లోకి వెళ్లుతూంది. ఇంతలో ఆ కొత్త వాటాలో గోడకి పెద్దగా మేకులు కొడుతూవున్న చప్పుడు వినిపించింది. తప్పకుండా విజయలక్ష్మి ఆపని చేస్తూందని ఆమెగారు గ్రహించగలిగింది. ఎంతో డబ్బుపోసి కట్టించిన తన ఇంటి గోడల్ని అద్దెలకున్న వాళ్లు అలా మేకులుకొట్టి పాడుచేయడమంటే ఆమె అసలు సహించలేదు. ఆ విషయం సరళా వాళ్ళూ వొచ్చిన రోజే కచ్చితంగా చెప్పేసి ఆంక్ష విధించింది. పాపం వాళు అలాగే సరిపెట్టుకు పోతున్నారు. ఆ రివాజే చెల్లాలని మహాలక్ష్మమ్మగారి ఆకాంక్ష. కాని ఇప్పుడు మళ్ళీ ఇలా జరగడంతో ఆమెకు చర్రున కోపంవచ్చింది. తాను ముందుగా ఈ సంగతి వీళ్ళకు చెప్పక పోతినే అని నాలుక కరుచుకుంది. అయినా ఇప్పుడైనా నిక్కచ్చిగా చెప్పాల్సిందే అనుకొని వెనక్కి తిరిగి విసురుగా గుమ్మం దగ్గిరకెళ్లి "చూడమ్మాయి, అలాగోడలకు అంతేసి మేకులుకొడితే అవి ఉండేనా పాడైపోవూ?" అంది మెల్లగా.

కుర్చీపీట ఎక్కి మేకులూ, గుండ్రాయీ చేత్తో పట్టుకొని వున్న విజయలక్ష్మి ఆమెగారి మాటలు వింటూ పీటపైనా దిగకుండా "మరి పటాలు తగిలించుకోవడానికి ఈ ఇంట్లో ఏమీ లేవాయె. మీరు పెట్టించకపోతే మేమైనా వీటి సంగతి పట్టించుకోవద్దూ" అంది విసుగ్గా.

"అయితే మీ పటాలకోసం మా గోడలు పగలగొడ్తారా" అంది ఆవిడ దూకుడుగా.

"మరి ఈ పటాలు ఏంచేసుకోమన్నారు"

"ఏమైనా చేసుకోండి. గోడలు పాడు చెయ్యడానికి వీల్లేదు."

"చూడండీ మామ్మగారు, ఇల్లు లేకపోతే కాపురమైనా మానుకొంటాంగాని ఈ పటాలు పెట్టెపూజకు అప్పగించలేము. ఒక్కొక్కటి ఎంత ఖరీదు పెట్టికొన్నామో తెలుసా?"

"ఎంతైనా కానివ్వండి మాకేం?"

"అలా ఐతే ఇవాళే ఖాళీచేస్తాంలెండి".

ఈ మాటతో మహాలక్ష్మమ్మగారికి కొంచెం బేజారైంది. ఎంత తెగింపు! ఎంత చేవా! వచ్చి ఒకపూటకూడా కాలేదు. అప్పుడే తగాదా పెట్టింది. అదేమంటే ఖాళీచేసి వెడతామంటూవుంది. అసలే మూడు నెల్లనుంచి తగినవాళ్లురాక ఆ వాటా అద్దె రాకుండా పోతూవుంది. ఎవరో వచ్చారు అంతే చాలనుకుంటే వ్యవహారం ఇలావుంది. ఏమి మాట్లాడడానికీ ఆమెకు పాలుపోలేదు. చివరకు "సరేనమ్మా, నువ్వే అలాఅంటే ఇక నే నేం చెప్పేది" అని దీర్ఘంగా నిట్టూర్పు విడిచింది. విజయలక్ష్మి గుండ్రాయిని నాపరాళ్ళపై ఖంగున కొట్టుకునేటట్టుగా విసిరేసి దగ్గరగా వచ్చి "చూడండీ, అంతగా మీ గోడలు పాడయిపోతే వెళ్లేప్పుడు బాగు చేయించి వెళ్తాములెండి అంది ధీమాగా.

మహాలక్ష్మమ్మగారికి యీ అమ్మాయి సంగతి చూడబోతే అసాధారణంగా కన్పిస్తూవుంది. ఇల్లు బాగుచేయించి వెడతామన్న అద్దెవాళ్లను తాను ఇంతవరకూ ఎరుగదు. అసలు వచ్చి రావడంతోనే యిలా తానెన్నడూ ఘర్షణ పడలేదు. కాకపోతే వాళ్ళేమైనా అడిగితే సర్ది చెప్పేది. కాని యీవిడ కొరకరాని కొయ్యగా వుంది.

★ భంగపడిన రాగబంధం ★

అయితే ఆమాటా అలా పాడుబడి ఉండకుండా దీపం పెట్టే దిక్కైనా వుండా లంటే ఆ అమ్మాయితో ఆట్టే ప్రతిదానికీ జగడం పెట్టుకోవడం మంచిది కాదనుకొని ఆమెగారు ఇంట్లోకి వెళ్లిపోయింది. ఇదంతా తన వాకిట్లో నిలబడి చూస్తున్న సరళకు వింతగానూ, వినోదంగానూ అనిపించింది. ఆమాత్రం ధైర్యం తనకు లేనందుకు తనను తానే నిందించుకొంది. చూద్దాం ఇక వ్యవహారం ఎలా నడుస్తుందోనని ఆమె కూడా కొంత ఉత్సాహపడింది.

ఇంట్లో ఎక్కడేవి వుండాలో అన్నీ అమర్చుకొన్న తరువాత భోజనాలు పూర్తి చేసుకొని విజయలక్ష్మి మధ్యాహ్నం వేళ సరళ ఇంటి గుమ్మంముందు కొచ్చి పిలిచింది. సరళ బైటికొచ్చి ఆమెను లోపలి కాహ్వానించింది. విజయలక్ష్మి వంటగదీ, ఆ పక్క వున్న గదీ అంతా కలయజూస్తూ ఇంటి అమరికను మెచ్చుకున్నట్లుగా సంతోషించి కుర్చీలో కూర్చుంది. సరళ కూడా మరో కుర్చీలో కూర్చుంది. పరవాలేదు. సరళ కాపరం బాగా నేవున్నది. ఆమె భర్త ప్రకాశరావుకు కలెక్టర్ ఆఫీసులో ఉద్యోగం. వాళ్లకిద్దరు మగపిల్లలూ, ఒక ఆడపిల్లా. సరళ వైఖరిని పట్టిచూస్తే ఇద్దరిదీ ఆదర్శదాంపత్యమని తెలుస్తూనే వుంది. తనకు పిల్లలు లేకపోయినా వీళ్లపిల్లలవల్ల కొంత కాలక్షేపంగా వుంటుందనీ, ఇల్లుగలావిడ ఎలా వున్నా వీళ్ల పొరుగు బాగా వున్నదనీ విజయలక్ష్మి భావించింది. తన సంగతీ చెప్పుకొంది. ఆమె భర్త రామారావు హెల్తు ఇన్స్పెక్టరు. ఎప్పుడూ టూర్లలోనే ఉంటాడు. ఇలా ముచ్చట్లు ముగిసిన తరువాత విజయలక్ష్మి పాప నెత్తుకొని వెళ్లిపోతూవుంటే మహాలక్ష్మమ్మగారు తనవాకిట్లో నిలబడి ఓరగా చూస్తూ వీళ్ళ కింత తొందరగా నేస్తం కలిసినందుకు చురచుర లాడింది.

విజయలక్ష్మి ఆ ఆవరణలోకి కొనిరానికి వొచ్చిన తరువాత అక్కడ నెలకొవున్న 'శాంతిభద్రత'లకు భంగంకలిగింది. పరిస్థితి తీవ్రంగా మారిపోతున్నట్లు మహాలక్ష్మమ్మగారు చూస్తూనేవుంది. రెండు రోజులు గడిచాయి. తాను అన్నమాటప్రకారం వెదురుగడల కట్టలను తీయించలేదు. మూడో రోజు విజయలక్ష్మి వాటినితీయించి గేటు దగ్గర గోడపక్కన వేయించింది. ఆ స్థలాన్నంతా సరళపిల్లలసహాయంతో తవ్వి పూల మొక్కలు వేసింది. పిల్లలు చాలా ఉత్సాహంగా మొక్కలకు నీళ్లుపోస్తూ సంబరపడ్డారు. సాయంత్రం భర్త ఇంటికివచ్చిన తరువాత ఆయనతో క్రోటన్స్ కుండీలు తెప్పించి చక్కగా ఇంటిముందుఅమర్చింది. రెండు కుండీలు సరళావాళ్ళకు పంపి, ఆవరణలోవున్న పంపుదగ్గర చేతులు కడుక్కొని లోపలి కెళ్ళింది. ఇదంతా మహాలక్ష్మమ్మగారు చూస్తూ వూరుకున్నదే గాని ఏమీ అనలేక పోయింది. ఏమంటుంది? ఇంటిని బాగుచేసుకుంటూన్న ఇల్లాలాయె మరి!

క్రమంగా ఆ ఆవరణ వాతావరణం మారుతూవుంది. పూర్వం నిశ్శబ్దంగా వుండేది. ఇప్పుడు పగలంతా కోలాహలమే. విజయలక్ష్మి రాక పూర్వం ఆ ఇంటి గేటు దాటి లోపలి కెవరూ వచ్చేవారు కాదు. కూరగాయ లమ్ముకునే మనుషులు కూడా బైటినుంచే కేక పెట్టేవారు. గేటు ఎప్పుడూ దగ్గరకు వేసి ఉండేటట్లుగా మహాలక్ష్మమ్మగారు శ్రద్ధవహించేది. బారగా తీసివుంటే ఆమె వూరుకునేది కాదు. కాని ఇప్పుడది ఎప్పుడూ తీసేవుంటున్నది. ఇక పదిదాటి ఆఫీసుల కెళ్లేవారు వెళ్ళిపోయిన తరువాత విజయలక్ష్మి ఇల్లు ఒక చిన్న మహిళల క్లబ్బుగా మారేది. ఆవిడ ఇదివరకు కాపురం వున్న పేటనుంచి ఒక అరడజను మంది యువతులువచ్చేవారు కబుర్లతో, నవ్వులతో ఇల్లంతా మారుమోగేది. అంతా కలిసి పచ్చీసో, కేరంబోర్డో, ఇవేవీ నచ్చకపోతే చీట్లపేకలో బాహాటంగా ఆడుకొనే [illegible]. ఒకోరోజు కుట్లుసూదులూ అవీ తెచ్చుకొని, ఆవరణలోవున్న ద్రాక్షపందిరికింద చాపలు పరిచి, అక్కడ సభదీర్చి, నానా విధాలైన అల్లికలు తీస్తూ వుండేవారు. వీరంతా ఇలా నిమగ్నమైవుంటే ఆ వచ్చిన వాళ్ళ తాలూకు పిల్లలు—ఆడపిల్ల లేమో పూల చెట్లచుట్టూ తిరుగుతూ వుంటే, మగపిల్లలు రాళ్లుపుచ్చుకొని జామచెట్టుకింద మంత్రాలు చదువుతూ వుండేవారు. ఎవరూ చూడకుండా ఒకటీ అరా రాయి పైకి కొట్టేవాళ్లు. వీళ్ళందరి రాకతో ఆ ఆవరణలో వుండే

FPY. 26-TEL

'నా గొంతుక బాగా
పుండు పడినందున
నేనుమ్రింగలేక పోయాను
కాని పెప్స్
ఉపశమనం కలిగించి
పుండును మాన్పినవి

పెప్స్ టేబ్లెట్లు గొంతు, రొమ్ము బాధోపశమన. వివారకసారములు కలవి, మీరు పెప్స్‌ను చప్పరించునపుడు ఈ సారములు ఆవిరి అయి, మీ శ్వాసద్వారా గొంతుకలోనికి, శ్వాసమార్గం, శ్వాసకోశాలలోనికి కొనిపోబడుతాయి. ఇలా అవి సరాసరి మిమ్ము బాధించే భాగాలను చేరుకుంటాయి. అందుకే పెప్స్ అంతశక్తివంతమై, జగద్విఖ్యాతి గాంచినవి. పెప్స్ దగ్గులను అణిచివేస్తాయి, గొంతుపుండు బాధను ఉపశమింపజేస్తాయి, కఫమును కోసివేసి, శ్వాసబాధను పోగొట్టుతాయి. ఇన్‌ఫ్లుయేంజా, బ్రోంకైటిస్ చికిత్సకు ఇవి అమోఘమైనవి.

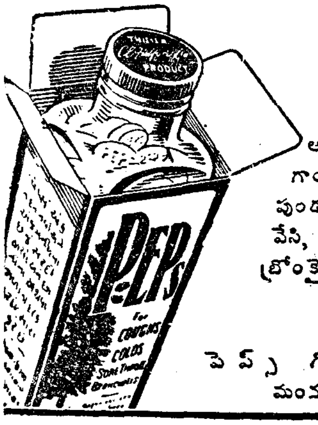

PEPS

పెప్స్ గొంతు, రొమ్ము టేబ్లెట్లు
మందులమ్మేవారి అందరివద్దా లభిస్తాయి.

మద్రాసు సోల్ ఏజంటు: మెసర్సు దాదా & కో., పార్కుటౌన్, మద్రాసు-౩.

వస్తువులు స్థానభ్రష్టత్వం పొందుతూ ఉండేవి. మహాలక్ష్మమ్మగారు ఇవన్నీ ఒక కంట కనిపెడుతూనే వుండేది. సమయం చూచి వారిస్తూనూవుండేది. ఆమె వారించడమూ, వాళ్లు వినడమూ, మళ్ళీ యథాప్రకార సిద్ధిరస్తు పరిపాటి అయిపోయ్యాయి. ఇలా పగలు నాలుగు గంటలదాకా వాళ్ళంతా వనభోజనాలకు వచ్చినవాళ్ళకు మల్లే విశాలమైన ఆ ఆవరణలో ఖులాసాగా గడిపి పొయ్యేవాళ్ళు. అప్పటికి కొంత తెరపిచ్చినట్లుగా వుండేది. అంతదాకా కనిపెట్టుకు చూచుకొని మహాలక్ష్మమ్మగారు ఇంట్లోకి వెళ్ళేది.

విజయలక్ష్మి వొచ్చిన తరువాత సరళ వైఖరిలో చాలా మార్పు వచ్చింది. ఇదివరకు సౌమ్యంగా, మట్టుగా వుండేది. ఇప్పుడు ఆవిడ కూడా చురుగ్గా, నిర్లక్ష్యంగా వ్యవహరిస్తూవుంది. ఇల్లుగలావిడకు కొంత కటువుగా సమాధానం కూడా చెప్పగలుగుతూవుంది. ఇదివరకు పెట్టెలో భద్రంగావుండే చీరెలు బైటికొస్తున్నాయి. చక్కగా ముస్తాబై, విజయలక్ష్మితో కలిసి బజారుకువెళ్ళి, కొత్తరకాల చీరెలు, స్టెయిన్‌లెస్ స్టీల్ పాత్రలూ, అల్లకం సామగ్రీ, అలంకరణ వస్తువులూ కొనుక్కొచ్చుకుంటూ వుంది. ఈ బేరసారాలలో విజయలక్ష్మి బాగా ఆరితేరింది. షావుకారును తను గీచిన గీటుకు రప్పించి ఆ ధరకే ఇచ్చేటట్టు చేయగల నేర్పు ఆమెకుంది. ఈమె వెంట వెళ్ళి కనుక్కోవడంచేత సరళకు బేరం రాయితీగా అనిపించేది. బజారునుంచి తెచ్చినవి భర్తకు చూపుకొని మురిసిపొయ్యేది. విజయలక్ష్మి తెలివితేటల్ని అతనూ మెచ్చుకునేవాడు. ఈ ఆడవాళ్ళ మూలకంగా క్రమంగా రామారావు, ప్రకాశరావు సన్నిహితమిత్రులయ్యారు. సెలవు రోజుల్లో ఇద్దరూ కబుర్లతో కాలక్షేపం చేస్తూండేవాళ్లు. రామారావుకుండే సాహిత్యం గొడవ ప్రకాశరావుకు కూడా పట్టింది. అటు విజయలక్ష్మి సరళా తరచు మేటినీ సినిమాలకు, పార్కులకూ వెళ్తూండేవారు. విజయలక్ష్మి సరళను కాఫీ హౌస్‌కు కూడా తీసుకెళ్ళి ఫేమిలీ రూంలో కూర్చోబెట్టి టోస్ట్ కాఫీ ఇప్పించేది. ఇద్దరూ ఇంటికొచ్చి ఒకరింట్లోనే వంటచేసి రెండుకుటుంబాలవాళ్లూ సరదాగా కబుర్లు చెప్పుకుంటూ భోజనాలు చేసేవారు. ప్రకాశరావు టూరు కెళ్ళినరోజున విజయలక్ష్మి సరళ ఇంట్లోనే గడిపేది. సరళ పాప పుట్టినరోజు పండుగను విజయలక్ష్మి ఘనంగా జరిపించింది. విజయలక్ష్మి మిత్రురాళ్ళంతా రకరకాల ప్రెజెంట్సు తెచ్చారు. ఈ గౌరవానికి సరళకూడా ఉప్పొంగిపోయింది. కుటుంబాలు వేరుకాని మనుషులు ఒకరికొకరు చాలా ఆప్తులయ్యారు.

వీళ్ల స్నేహంచూచి మహాలక్ష్మమ్మగారు తన వ్యక్తిత్వం బలహీనమైపోతున్నట్లుగా భావించింది. ఆ రెండు కుటుంబాలు ఎవరిదారిని వారుంటే తన పెత్తనానికి ఆ ఆవరణలో ఎదురుండేదికాదు. కాని ఇప్పుడు ఏమీ అనలేకుండా వుంది. పైగా విజయలక్ష్మి రాకతో సరళ అలా తయారుకావడం ఆమెకు కొంచెం కంటకంగానే వుంది. ఇప్పుడు సరళ తనతో ఆట్టే మాట్లాడదు. ఏదైనా అడిగితే వెనకటంత వినయంగా, శ్రద్ధగా సమాధానం చెప్పడంలేదు. మనిషి కొంచెం తెలివితేటలతో ప్రవర్తిస్తూవుంది. ఏమైనా వాళ్లిద్దరి అన్యోన్యం మహాలక్ష్మమ్మగారికి సరిపడదు. ఈ సమస్యను ఆమె అనుక్షణమూ ఆలోచిస్తూనే వుంది.

ఆరు నెలలు గడిచాయి. విజయలక్ష్మి, సరళల కుటుంబాలు ఎంతగా సన్నిహితం కావాలో అంతా అయ్యాయి. మహాలక్ష్మమ్మగారి కెంత అక్కసుపుట్టాలో అంతా పుట్టింది. కాని అదంతా లోపలే వుందిగాని క్రియారూపేణా బైటపడలేదు.

ఇలావుండగా సరళతల్లికి సుస్తీగావుందని కబురొస్తే ఆవిడ పిల్లల్ని తీసుకొని పుట్టింటికి ప్రయాణమై వెళ్ళింది. ప్రకాశరావు ఏకాకి అయ్యాడు. ఆడవాళ్లుంటేనే ఇరుగు పొరుగుతో స్నేహం, రాకపోకలూ సాగుతూ ఉంటాయిగాని మగవాడొక్కడైతే ఏముంటుంది? సత్రం భోజనం, మఠం నిద్రగా! ప్రకాశరావు ఇప్పుడు హోటల్లో భోజనంచేస్తూ ఆఫీసు కెళుతూ వున్నాడు. ఆదివారాలు తను ఇంట్లోనే భోజనం చేయవలసిందని విజయలక్ష్మి ఆమె భర్తా పట్టుపడితే అతనికి తప్పేదికాదు. నిజంగా ఆరోజు అతని కెంతో సంతోషంగా గడిచేది. ఇంట్లో ఏదైనా పిండివంట చేస్తే ప్రకాశరావు ఆఫీసునుంచి వొచ్చిన తర్వాత విజయలక్ష్మి స్వయంగా ప్లేటులో పెట్టుకొని అతని గదిలో కెళ్లి "ఇవి తీసుకోండీ" అనేది. ఆమె అంతశ్రద్ధతో తీసుకొచ్చిస్తే వద్దనడం బాగావుండదని, అంతకు కొంచెం ముందే హోటలు కెళ్ళి వచ్చినవాడైనా, మళ్లీ అవికూడా ఓపికగా పుచ్చుకొనేవాడు. తరువాత ఓ వెండిగ్లాసుతో కాఫీ కూడా తీసుకొచ్చి ఇచ్చివెళ్ళేది. అతను డ్రస్సు మార్చుకొని బజారుకేసి వెళుతూ "ఏమైనా ఉత్తరాలొచ్చాయండీ" అని ఆమెను వాకబు చేసేవాడు. వొస్తే తీసి ఇచ్చేది. భర్త టూరుకెళ్లినరోజు ఇంటిలో అవసరముగా ఏదైనా కావలసివొస్తే విజయలక్ష్మి మొహమాట పడకుండా ప్రకాశరావుతో తెప్పించుకునేది. పోస్టాఫీసునుండి కవర్లూ, కార్డులూ తెమ్మంటే అతను తెచ్చిపెట్టేవాడు. ప్రకాశరావు కొచ్చే పత్రికలనూ, పుస్తకాలనూ ఆవిడ అడిగి తీసుకెళ్లి చదువుకొని ఇచ్చివేస్తూవుండేది. ఆసినిమా బాగున్నదనీ, ఈ సినిమా బాగాలేదనీ ఆవిడ కచ్చితంగా చెప్పేస్తూవుంటే అతను చిరునవ్వుతో వింటూండేవాడు. తనఅభిప్రాయాలు అంత కచ్చితంగా చెప్పేవాడుకాదు. అతను ఓ సినిమా బాగుందని అన్నాడంటే అది అతని

వింధ్యప్రదేశ్ గవర్నరు శ్రీ మొసలికంటి తిరుమలరావు గారు. వీరు ఈ నెల 16-వ తేదీన ప్రమాణస్వీకారం చేశారు.

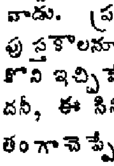

నారసింహ లేహ్యము
బంగారుతో చేరినది మేహము క్షయ, నిస్సత్తువ మొదలగువాటిని హరించి బలమును రక్తవృద్ధిని కలిగించును. 20తు. డబ్బి రు3-4 పోస్టేజి అ15. పి.సి.ఏ. అండ్ కో, "ఆయుర్వేదసమాజం" పెరిదేపి, నెల్లూరుజిల్లా.

ప్రసిద్ధ బెంగాలీ నవల

"పథేర్ పాంచాలీ"

తెలుగు అనువాదం ప్రచురణ

వచ్చేనెల ప్రారంభం

విభూతిభూషణ వంద్యోపాధ్యాయ రచించిన బెంగాలీ నవల "పథేర్ పాంచాలీ" అనువాదం ఆంధ్ర వారపత్రికలో సీరియల్‌గా వచ్చేనెల నుండీ ప్రచురిస్తున్నాము.

ప్రచురణ తేదీ కోసం నిరీక్షించండి

★ భంగపడిన రాగబంధం ★

విలువల ప్రకారం వుండాలి. తెలుగు సినిమాలలో చాలాభాగం చెత్త అని అతని అభిప్రాయం. కాని సాధారణంగా తెలుగు మాత్రమే వచ్చిన ఆడవాళ్ల వైఖరి అందుకు భిన్నంగా వుంటుంది. వాళ్లకు వినోదానికి తరచు ఒక కొత్తసినిమా వుండాలి. ఇలాంటి విషయాలు చర్చకు వచ్చినప్పుడు ప్రకాశరావు చెప్పే ప్రమాణాలను విజయలక్ష్మి తెల్లబోయి వింటూవుండేది. వాటిలో కొన్నిటినైనా ఖండిస్తూ తాను కొంత వాదించాలనుకునేది. కాని చివరకు చెప్పలేకపోయేది. ఏదో స్త్రీ సహజమైన బలహీనత ఆమెను వారించేది. అతను ఒకపర్యాయం ఏదో ఇంగ్లీషుసినిమా చూడండని ఆవిడకు సలహా ఇచ్చాడు. దాన్ని అర్థం చేసుకోడానికి భాష బాగా తెలీక పోయినా పరవాలేదని చెప్పాడు. ఆవిడ తన స్నేహితురాలొకామెను తీసుకొని ఆ సినిమాకే వెళ్లింది. మరుసటిరోజు వాళ్లిద్దరూ కలిసి ప్రకాశరావుతో దీర్ఘంగా వాదించారు. ఆ సినిమాలో ఎక్కువ పాత్రలు లేవు. కథలో వాళ్లిద్దరూ చివరకు భార్యా భర్తలు కూడా కారు. ఆవిడ వివాహిత స్త్రీ. అతను తాడూ బొంగరం లేకుండా తిరిగే యువకుడు. వాళ్ళిద్దరిదీ ప్రేమ అనలేము కాని ఏదో బాంధవ్యం. చివరకి ఫలితం ఆవిడ వివాహ వ్యవస్థకు దూరంగా పోయింది. సమాజమంతా ఆమెను పతనం చెందిన స్త్రీ అంటున్నా ఆవిడ మాత్రం ఏదో ఆనంద లోకంలో విహరిస్తున్నట్టుగా వుంటుంది. ఇందులో చెప్పుకోదగిన గొప్పేమిటని విజయలక్ష్మి ప్రశ్న. ఏమీ లేదు. కాని వైవాహిక సమస్య వ్యక్తీకరించబడిందని అతని సమాధానం. అతను చెప్పేది తాను ఒప్పుకోలేక పోయినా అతనితో మాట్లాడుతూ వుంటే ఏదో చైతన్యం పొందుతున్నట్లుగా విజయలక్ష్మి అనుభూతి చెందేది. ఆవిడ వేసే ప్రశ్నలన్నిటికీ అతనూ సమాధానాలు చెబుతూండేవాడు.

ఒకరోజు విజయలక్ష్మి, ఆమె భర్త ప్రకాశరావు కలిసి "నయాగరా" సెకండ్ షోకి వెళ్లారు. ఆవిడ తెల్లని వాయిల్ చీరపై చిక్కని ఆకుపచ్చ రంగు స్వెటర్ తొడుక్కొని, రెండు జేబుల్లో చేతులు పెట్టుకొని, శాండల్స్ వేసుకొని, వాళ్ళిద్దరి మధ్యా నడుస్తూ మాట్లాడుతూ వస్తూవుంటే మహాలక్ష్మమ్మగారు చూచి మూతి మీద చెయ్యి వేసుకొని "ఏమిటీ విడ్డూరం! ఆవిడ పోకడలు పోతే, భర్తగదా అతనికైనా వుండొద్దూ" అని అనుకునేది లోపల.

మరుసటిరోజు ఉదయమే రామారావు టూరు వెళ్ళాడు. ప్రకాశరావు ఆఫీసుకు వెళ్ళలేదు. అతను మధ్యాహ్నం పూట పడకకుర్చీలో కూర్చొని అమెరికానుంచి తన కొచ్చిన పత్రికలు తిరగేస్తున్నాడు. పక్క గది తలుపు తీసేవుంది. అటునుంచి ఎవరో వస్తున్న అలికిడి అయింది. అటు తిరిగి చూచాడు. విజయలక్ష్మి! లోపలికొస్తూనే "ఆఫీసుకు వెళ్లలేదా?" అంది.

"లేదండీ"

"ఏం"

"బడలికగా వుంది"

(55-వ పేజీ చూడుడు)

కేశ వృద్ధికిని, అకాల నెఱసును ఆపుటకు
కాష్మీర్ - కుసుం
మీ ఇష్టమైన నూనెలో నాన్పండి
యునైటెడ్ కర్ణనర్క్, బందరు వీధి, మద్రాసు-1. విజయవాడ.
నిరపాయకరమైన
నంజనగూడు పండ్లపొడి
ఇతర 54 ఔషధముల జాబితా ఉచితము

★ భంగపడిన రాగబంధం ★

(12-వ పేజీ తరువాయి)

"మరి భోజనం చేశారా?"

"చేశానండీ"

ఆమె పట్టుకొచ్చిన "అన్నాకెరినినా!" తెలుగు అనువాదం టేబిలుమీద పెడుతూ "బడలికగా ఉందంటూనే ఏమిటో చాలా పత్రికలు చదువుతున్నారు" అని అడిగింది.

"లేదు వూరికే చూస్తున్నా...మీరా నవల పూర్తి చేశారా?" అని అడిగాడతను.

"చదివాను, ఆ అన్నానుచూస్తే జాలి వేస్తుంది"

"నవల చదివితే జాలివేస్తుంది ఆవిడమీద. కాని అదేలోకంలో యథార్థంగా జరిగితే అటువంటి స్త్రీని లోకం కోడైకూస్తుంది." అన్నాడతను ఉద్వేగంగా.

ఆమె కేదో సందేహం కలిగి ఏమో అడగాలనుకుంది. కాని మౌనం వహించింది. అతను తల అటు తిప్పి కిటికీలోంచి బైటికి చూస్తున్నాడు. సంభాషణను మారుస్తూ "సరళ ఎప్పుడొస్తుందీ" అని అడిగింది ఆవిడ.

అతను కొంచెం పెద్దగా నవ్వి "ఆవిడ పుట్టింటికెళితే మళ్ళీ తిరిగొచ్చే సంగతి ఆమెకు జ్ఞాపకం ఉండదు" అన్నాడు వెటకారంగా.

"అదేమిటి, అలా అంటారు"

"ఆవిడ సంగతి అంతే. నేనే ఉత్తరం ద్వారా జ్ఞాపకం చెయ్యాలి"

అంతటితో ఆమె సంభాషణముగించి తన ఇంట్లోకి వెళ్ళి కొంతసేపటికి తిరిగివచ్చి కాఫీగ్లాసు టేబిలు మీద పెట్టి వెళ్ళిపోయింది.

విజయలక్ష్మి వెళ్ళిపోతూవుంటే మహాలక్ష్మమ్మగారు ప్రక్కనేవున్న వాళ్ళ వాకిట్లోకివచ్చి ప్రత్యేకంగా దర్శనమిచ్చింది. మనిషి చూడబోతే ఏదోనిగూఢమైన విషయాన్ని ఆరా తీస్తూవున్న అపరాధ పరిశోధక శిఖామణిగా కన్పించింది. అయినా విజయలక్ష్మి కలవరపడకుండానే వెళ్లిపోయింది. ప్రకాశరావు కాఫీ త్రాగి గ్లాసుపట్టుకొని గది తలుపుదగ్గరికివచ్చిదానిని ఎలా విజయలక్ష్మికి అందజెయ్యాలా అని ఆలోచిస్తూ అప్రయత్నంగా మహాలక్ష్మమ్మగారి వాకిలివైపు చూచాడు. ఆవిడ అక్కడే నిలబడివుంది. అతనివైపు అదో మాదిరిగా నిక్కచ్చిగా చూచింది. కొంపతీసి ఇందాకటి నుంచీ విజయలక్ష్మితో జరిగిన సంభాషణ వినలేదుగదా. అయినా ఏం జరిగింది కనుక ఆవిడ విన్నదని భయపడ్డానికి. ఇలా అనుకున్నాడేకాని మహాలక్ష్మమ్మగారి లాంటి మనిషి ఏ కాస్త ఆధారం దొరికినా చిలవలు పలవలు కల్పించగలదని అనుమానించాడు. అయినా తానేమీ తప్పుచేయనప్పుడు అనవసరంగా కంగారుపడడమెందుకని మనసు దిట్టం చేసుకున్నాడు. ఆనాటి నుంచీ మహాలక్ష్మమ్మగారిని కనిపెట్టే మసులుకుంటున్నాడు.

నెలరోజులు గడిచాయి. ప్రకాశరావు ఆశించని విధంగా అత్తవారింటినుంచి ఉత్తరం వొచ్చింది. సరళే వ్రాసింది, ఆదివారం ఉదయం ఎక్స్‌ప్రెసుకు వస్తున్నానని. ఇలా సరళ తనకై తాను రావడం విశేషంగానే వుందనుకున్నాడు.

ఆదివారంనాడు పిల్లలతో సరళ వొచ్చేసింది. విజయలక్ష్మి వచ్చి ఆవిడ పుట్టింటి క్షేమ సమాచారాలు అడిగిపోయింది. ఆవిడ అటు పోవడం చూచి మహాలక్ష్మమ్మగారు సరళ ఇంట్లోకివచ్చి "సరళా, ఇదేనా రావడం" అని ఆప్యాయంగా ప్రశ్నించింది.

"అవును మామ్మగారూ" అంటూ సరళ దగ్గరి కొచ్చింది.

మహాలక్ష్మమ్మగారు ప్రకాశరావు కూర్చునే గదిలోకి ఓమారు చూచి అతను ఇంట్లో లేడని తేల్చుకున్న తరువాత సరళతో మెల్లగా "మంచిపని చేశావు. త్వరగా వచ్చి నీ సొమ్ము నీవు దక్కించుకున్నావు" అంది రహస్యాన్ని వెల్లడిస్తున్నట్టుగా.

"అదేమిటి మామ్మగారూ, సొమ్మేమిటీ, దక్కించుకోడమేమిటీ" అని ఆదుర్దాతో అడిగింది.

"సరే, ఇంకా నీకు బోధపడనేలేదు. నెల్లాళ్ళనుంచీ ఎంత గ్రంథం నడుస్తూందో తెలుసా?"

ఈ మాటవిని సరళ తెల్లబోయి చూస్తూ వుంది. మహాలక్ష్మమ్మగారు గది తలుపు వేస్తూ సరళను చెయ్యిపుచ్చుకుని అవతలి గదిలోకి తీసుకెళ్ళి కంఠం బాగా తగ్గించి "నీభర్తను కాస్త అదుపులోవుంచుకో. ఏం పోయినా వస్తుందిగాని మొగుడి మనసు పోతేరాదు. చిన్నవయస్సులో వున్నావు. నాకూతురు లాంటి దానివి కాబట్టి చెబుతున్నా. ఆ మీ స్నేహితురాలితో ఈయన ఏం వికవికలూ, ఏం పకపకలూ! ఇటువంటిది ఎప్పుడూ ఇక్కడ జరగలేదు. అయినా ఆడదానికి సిగ్గూ బిడియమూ లేక పోయిన తరువాత మగవాడి తప్పేముంది? ఏమైతే ఒకరి సంగతి నాకెందుకుగాని ఏదో నీబాగు కోసం ఇంతగా చెప్పాను" అంటూ మళ్ళీ ఇవతలిగది వాకిట్లోకివచ్చి మెల్లగా తలుపు తీసి "వెళ్తానమ్మా సరళా" అంది బిగ్గరగా. సరళ ఆమెను అనుసరిస్తూ ఏమీ బదులు మాట్లాడలేక విజయలక్ష్మి వాళ్ల వాకిలివైపు ఈసుతో చూసి లోపలి కెళ్లింది. ఎన్నడూ లేనంతగా ఆమె మొహం వివర్ణమైంది.

ప్రకాశరావు మధ్యాహ్నం పన్నెండు గంటలకి బజారునుంచి వొచ్చాడు. భోజనానికి కూర్చున్నాడు. సరళ మొహంలో ఏదో గంభీరతచూచి మొదట కొంచెం అనుమానించినా ప్రయాణపు బడలికవల్ల అలావుందేమో లే అనుకొని స్థిమితపడ్డాడు. యథాప్రకారం సరళ వొడ్డించింది. భోజనాల తరువాత అతను వాళ్ళ పుట్టింటి విశేషాలేమిటని అడిగాడు. ఆవిడ ఏదో పరధ్యానంగా సమాధానం చెప్పింది. తరువాత అసలు విషయాని కొచ్చింది. వాళ్లిద్దరికీ చాలాసేపు వాదం జరిగింది. చివరకిద్దరూ ఒక నిర్ణయాని కొచ్చారు. అతను మనసారా అంగీకారం తెలుపడం తోటే సరళ మనస్సుకూడా తేలికై ఉదయంనుంచి పడ్డకలత శమించింది. వాళ్లిద్దరికీ ఏమని ఒప్పందం జరిగిందో కాని ఆనాటినుంచీ ప్రకాశరావు మళ్లీ విజయలక్ష్మి ఇంట్లో అడుగుపెట్టలేదు. ఆవిడతో మాట్లాడ లేదు. సంగతి గ్రహించినట్లుగా ఆవిడ ప్రకాశరావు వైపు చూచేది. కారణమెవరో తెలుసున్నట్లుగా మహాలక్ష్మమ్మగారిని పరికించేది. తన యుక్తి పారినందుకు మహాలక్ష్మమ్మగారు ఏదో ఘనవిజయం సాధించినంతగా ఉప్పొంగిపోయింది. ఆరోజుతో ఆ రెండు అద్దెవాటాల మధ్య ఏర్పడిన రాగబంధం మాత్రం భంగపడింది. ★

"ఏమిటోయ్. గంటన్నర నించి, వాడితో కబుర్లాడుతున్నావ్."

"ఏదో మంచీ చెడ్డాలే."

"నీ తలకాయ. మీరు మాట్లాడుకునేదాంట్లో మంచేముంటుంది?...ఉత్త చెత్తాకారీ సంగతులగురించి చర్చ అఘోరిస్తారు."

"సంగతు లాట్టే లేవు లే. ఏదో నీ విషయం ప్రస్తావన కొచ్చింది. దానిమీదే చర్చ."